

List do Rzymian

Глава 1

1. Павло, раб Ісуса Христа, покликаний апостол, вибраний для Божої благовісти, 2. яку він раніше обіцяв через своїх пророків у Святих Писаннях 3. про свого Сина, що тілом був з Давидового роду, 4. і наставлений Сином Божим у силі, за духом освячення, через воскресіння мертвих - Господа нашого Ісуса Христа, 5. через якого одержали ми благодать і апостольство в ім'я його - на послух віри для всіх народів; 6. між якими є й ви, покликані Ісуса Христа, 7. - усім, хто є в Римі, Божим улюбленим, покликаним святим: ласка і мир вам від Бога, нашого Батька, і Господа Ісуса Христа! 8. Найперше, дякую моєму Богові через Ісуса Христа - за всіх вас, що ваша віра сповіщається в усьому світі. 9. Бо свідком мені є Бог, якому служу моїм духом у благовісті його Сина, що завжди про вас пам'ятаю, 10. постійно молюся в моїх молитвах, щоб колись вдалося, з Божої волі, відвідати вас. 11. Бажаю бачити вас, щоб подати вам якийсь духовний дар для вашого зміцнення; 12. тобто втішитися з вами спільною вірою - вашою і моєю. 13. Не хочу, браття, щоб ви не знали того, як часто бажав я до вас прийти, - але все щось заважало аж до сьогодні, - щоб якийсь плід мати і серед вас, як і серед інших народів. 14. Я боржник перед греками й варварами, мудрими й немудрими; 15. отже щодо мене, то я готовий і вам, тим що є в Римі, звістити благу вістку. 16. Бо я не соромлюся [христової] благої вістки; адже вона - Божа сила на спасіння кожному, хто вірить: перше - юдеєві, а відтак - грекові. 17. Правда Божа розкривається в ній з віри у віру, як написано: Праведник вірою житиме. 18. Бо гнів Божий з'являється з неба на всяку безбожність і несправедливість людей, які правду стискують неправдою; 19. бо те, що можна знати про Бога, відоме їм: це об'явив їм Бог. 20. Бо все його непізнане від створення світу стає пізнаним для розуму, і його вічна сила і Божественність; так що нема їм виправдання, 21. бо пізнавши Бога, не прославили його як Бога, не подякували йому. Бо думки їхні нікчемні, а немудрі серця - темні. 22. Називаючи себе мудрими, - подуріли 23. й замінили славу нетлінного Бога подобою тлінної людини, птахів, чотириногих і плазунів. 24. Тому Бог через пожадливість їхніх сердець віддав їх у нечисть, щоб на самих собі власними тілами чинили нечистоту. 25. Вони замінили правду Божу на брехню, віддали честь і служіння створеному більше, ніж творцеві, який є вічно благословенний! Амінь. 26. Через це Бог піддав їх ганебним пристрастям, бо і їхні жінки змінили природне єднання на протиприродне; 27. так само й чоловіки, полишивши природне єднання з жінкою, розгорілися своєю пристрастю один до одного, чинячи ганьбу чоловіки чоловікам й одержуючи самі в собі належну відплату за свій блуд. 28. Оскільки вони вважали за непотрібне пізнати Бога, то видав їх Бог на покруч розуму, щоб чинили непристойність. 29. Вони повні всякої неправди, лукавства, зажерливості, злоби; повні заздрости, вбивства, суперечки, омани, поганих звичаїв; 30. обмовники вони, наклепники, богоненависники, зухвалі, горді,

хвальки, винахідники зла, непокірні батькам, **31.** нерозумні, зрадливі, безсердечні, [непримиренні]. **32.** Деякі з них знають про суд Божий, - що ті, хто таке чинить, гідні смерти; але не тільки продовжують чинити, а й схвалюють інших, що таке чинять.

Глава 2

1. Отже, не виправданий ти, кожна людино, що судиш: бо в чому судиш іншого, в тому й себе осуджуєш, бо чиниш те ж саме, що осуджуєш. **2.** Ми ж знаємо, що є справедливий Божий суд на тих, що таке чинять. **3.** Чи думаєш ти, о людино, що уникнеш Божого суду, судячи інших за те, що сама робиш? **4.** Або, нехтуючи багатство його доброти, лагідности, довготерпіння, - хіба не знаєш, що ласка Божа провадить тебе до покаяння? **5.** Через свою черствість та нерозкаяність серця збираєш собі гнів на день гніву та на об'явлення справедливого суду Бога, **6.** який воздасть кожному за його вчинки: **7.** одним, які постійно роблять добрі справи, здобуваючись на славу, честь і нетлінність, - вічне життя; **8.** а сварливим та тим, що противляться правді і коряться несправедливості, - лють і гнів. **9.** Недоля й лихо кожній душі людини, що чинить зло, - насамперед юдеєві, потім грекові; **10.** слава ж, честь і мир кожному, що чинить добро, - насамперед юдеєві, потім грекові: **11.** адже ж Бог не дивиться на обличчя. **12.** Бо ті, що без закону згрішили, - і згинуть без закону; а які згрішили в законі, - будуть суджені за законом. **13.** Бо не слухачі закону праведні перед Богом, але виконавці закону будуть виправдані. **14.** Бо коли погани, не маючи закону, природно діють за законом, то вони, не маючи закону, самі собі є законом. **15.** Вони показують, що діло закону написане у їхніх серцях, про що свідчить їм їхня совість та думки, які то засуджують, то виправдовують одна одну, **16.** в той день, коли Бог, за моїм благовістям, судитиме таємне в людях через Ісуса Христа. **17.** Ось ти звешся юдеєм, заспокоюєш себе законом, хвалишся Богом, **18.** знаєш його волю і, навчений законом, розумієш, що є краще; **19.** запевняєш себе, що ти є вождем для сліпих, світлом для тих, що в темряві; **20.** вихователем нерозумних, учителем дітей; що ти маєш взірєць знання і правди в законі. **21.** Чому ж тоді, навчаючи іншого, себе самого не навчаєш? Проповідуєш не красти, а сам крадеш? **22.** Кажеш не чинити перелюбу, а сам чиниш перелюб? Бридишся ідолів, а чиниш святокрадство? **23.** Хвалишся законом, а порушенням закону зневажаєш Бога, - як ото написано, **24.** що через вас Боже ім'я зневажається між народами. **25.** Обрізання дає користь, якщо виконуєш закон; якщо ж ти є порушником закону, то твоє обрізання стало необрізанням. **26.** Якщо необрізаний виконує постанови закону, то хіба його необрізання не вважатиметься обрізанням? **27.** А той, що з природи не був обрізаний, але зберігає закон, хіба він не осудить тебе, який через Писання і обрізання є порушником закону? **28.** Бо не той є юдей, хто є ним з вигляду; не те є обрізання, що назовні, на тілі. **29.** Але той є юдеєм, хто в середині такий; і те є обрізання, яке в серці за духом, а не за Писанням; і йому похвала не від людей, а від Бога.

Глава 3

1. Отож, які переваги мають юдеї, або яка користь від обрізання? 2. Великі - з кожного погляду. Насамперед їм були довірені слова Божі. 3. Що з того, коли деякі не увірували, - хіба їхнє невірство знищить Божу вірність? 4. Зовсім ні. Адже Бог правдивий, а кожна людина - облудна, як написано: Щоб ти був виправданий у твоїх словах - і переможеш, коли судитимешся. 5. А коли наша несправедливість виявляє Божу праведність, то що на це скажемо? Чи несправедливий Бог, коли виявляє гнів? Це так по-людському кажу. 6. Але воно не так. Як же судитиме Бог увесь світ? 7. Бо коли правда Божа підноситься моєю неправдою на його славу, то за що мене мають судити як грішника? 8. Чи не так, як ото деякі нас ганьблять, наговорюючи, ніби ми кажемо: Робімо зло, щоб вийшло [нам] на добро? Праведний осуд на таких! 9. То що ж? Чи маємо перевагу? Цілковито ні! Ми вже раніше довели, що як юдеї, так і греки - усі є під гріхом, 10. як ото написано: Нема праведного жодного, 11. нема тямущого, нема того, хто шукає Бога. 12. Всі збилися з дороги, стали непотрібними; нема того, хто чинить добро, нема жодного. 13. Їхнє горло - то гроб відкритий; своїми язиками кажуть неправду; отрута зміїна на їхніх губах. 14. Їхні уста повні прокляття та гіркоти; 15. їхні ноги швидкі, щоб проливати кров; 16. на їхніх дорогах - руїни й нещастя; 17. а шляхи миру їм не відомі. 18. Нема Божого страху перед їхніми очима. 19. Знаємо, що коли говорить закон, він говорить до тих, що перебувають під законом, аби замкнулися всякі уста, а весь світ був винним перед Богом. 20. Бо жодне тіло не виправдається ділами закону, - адже ж через закон пізнається гріх! 21. Нині ж - уже без закону - з'явилася Божа справедливість, про яку свідчать закон і пророки. 22. А правда Божа - через віру в Ісуса Христа - в усіх [і на всіх], хто вірує. Адже нема різниці, 23. бо всі згрішили й позбавлені Божої слави, 24. але виправдуються даром, його ласкою, через відкуплення, що в Ісусі Христі. 25. Його Бог дав як жертву примирення в його крові, через віру, щоб виявити свою праведність для відпущення раніше вчинених гріхів; 26. у Божому довготерпінні, щоб виявити свою справедливість у теперішній час, щоб бути справедливим і виправдає того, хто вірить в Ісуса. 27. Отже, де те, чим хвалитися? Воно виключене! Яким законом? Ділами? Ні, лишень законом віри! 28. Бо вважаємо, що людина виправдується вірою без діл закону. 29. Хіба Бог тільки для юдеїв, а для поган - ні? Так, він і для поган, 30. бо Бог є один, який виправдує обрізаних - згідно з вірою і необрізаних - через віру. 31. Тож чи знищуємо закон вірою? Аж ніяк ні, - ми стверджуємо закон.

Глава 4

1. Що, скажемо, здобув наш прабатько Авраам тілесно? 2. Якщо Авраам оправдався ділами, він має похвалу, але не перед Богом. 3. Бо що каже Писання? Повірів Авраам Богові, - і це йому зараховано як праведність. 4. А тому, хто робить діла, винагорода зараховується не як ласка, а як належне. 5. А тому, хто не робить, але вірить у того, хто виправдує нечестивого, - віра

зараховується як праведність. **6.** Давид також називає блаженною ту людину, якій Бог зараховує справедливість, незалежно від діл: **7.** Блаженні, кому прощені беззаконня, і кому покриті гріхи. **8.** Блаженна людина, якій Господь не зарахує гріха. **9.** Отже, чи це блаженство лише для обрізаних, чи також і для необрізаних? Ми говоримо, що Авраамові його віра зарахована як праведність. **10.** Але коли зарахована? Чи як він був обрізаний, чи як був необрізаний? Не після обрізання, але до обрізання! **11.** А одержав він знак обрізання як печать справедливості віри, що її мав ще до обрізання, - щоб йому бути батьком усіх необрізаних вірних, щоб і їм було зараховано це за справедливість; **12.** так само щоб бути й батьком обрізаних - не тільки тих, що справді обрізані, але й тих, які йдуть слідами віри, яку ще будучи необрізаним мав наш батько Авраам. **13.** Бо не законом дано обітницю Авраамові та його нащадкам, - що він стане спадкоємцем світу, але праведність від віри. **14.** Якщо ті, хто від закону, є спадкоємцями, тоді віра втрачає силу, а обітниця скасовується. **15.** Бо закон спричиняє гнів, і де нема закону, там нема й проступку. **16.** Тому обітниця - з віри, щоб вона була з благодаті; щоб вона стала міцною для всіх нащадків, - не тільки тих, хто від закону, а й тих, хто є з віри Авраама, який є батьком усіх нас, **17.** як ото написано: Я поставив тебе батьком багатьох народів - перед Богом, у якого він повірив, який оживляє мертвих та кличе те, чого не існує, як таке, що існує. **18.** Він усупереч надії сподівався, що стане батьком багатьох народів, згідно із сказаним: Таке буде твоє насіння. **19.** І не ослаб він у вірі, не вважав свого тіла, - хоч мав майже сто років, - змертвілим, ні змертвілим лона Сарри; **20.** не мав сумніву і невір'я в Божу обітницю, але зміцнився вірою, віддав славу Богові; **21.** і певний був, що Він спроможний є виконати те, що йому було обіцяно. **22.** Тому й зараховано йому це за праведність. **23.** Та не було написано тільки задля одного нього те, що зараховано йому; **24.** але й задля нас, - бо буде зараховано й нам, що віруємо в того, хто воскресив Господа нашого Ісуса з мертвих, **25.** який виданий був за наші гріхи і воскрес - на наше виправдання.

Глава 5

1. Отже, виправдавшись вірою, маємо мир з Богом через нашого Господа Ісуса Христа, **2.** через якого ми вірою одержали доступ до тієї ласки, в якій перебуваємо і хвалимося надією на Божу славу. **3.** І не лише нею, а й хвалимося в терпіннях, знаючи, що терпіння виховує терпеливість, **4.** а терпеливість - досвід, а досвід - надію. **5.** Надія ж не засоромлює, бо Божа любов вилилася в наші серця Святим Духом, який нам даний. **6.** Бо Христос, як ми ще були немічні, свого часу помер за нечестивих. **7.** Ледве хто вмирає за праведника; хіба, може, хтось за добродійника відважиться померти. **8.** Бог же виказує свою любов до нас тим, що Христос за нас помер, ще як ми були грішниками. **9.** Тим більше нині, виправдані його кров'ю, врятуємося від гніву - через нього. **10.** Коли ще будучи ворогами, ми примирилися з Богом смертю його Сина, тим більше після примирення спасемося його життям. **11.** І не тільки це, але й хвалимося Богом нашим Господом

Ісусом Христом, через якого ми нині одержали примирення. **12.** Як через одну людину гріх увійшов у світ, а з гріхом - смерть, так в усіх людей увійшла смерть, бо всі згрішили. **13.** Гріх був у світі й до закону, але гріх не ставився в провину, коли не було закону. **14.** Та смерть панувала від Адама й аж до Мойсея і над тими, що не згрішили подібно до переступу Адама, котрий є образом майбутнього. **15.** Але дар не такий, як гріх. Бо якщо через переступ одного багато померло, то наскільки більше Божої ласки і дарів - ласкою однієї людини, Ісуса Христа, - щедро вилилося на багатьох. **16.** І дар не такий, як осуд за того одного, що згрішив. Бо за переступ одного - засуд; а дар - для виправдання від багатьох гріхів. **17.** Бо коли за переступ одного смерть запанувала через одного, то тим більше ті, що приймають щедроту ласки і дар справедливості, запанують у житті через одного Ісуса Христа. **18.** Як через гріх одного на всіх людей прийшов осуд, так і виправданням одного на всіх людей прийшло виправдання для життя. **19.** Бо як непослухом однієї людини багато хто стали грішними, так і послухом однієї людини багато хто стануть праведниками. **20.** Закон увійшов, щоб помножився гріх. А де помножився гріх, там зарясніла ласка. **21.** Як гріх панував через смерть, так і ласка запанувала через справедливість - для вічного життя через нашого Господа Ісуса Христа.

Глава 6

1. Що ж скажемо? Залишимося в гріху, щоб помножилася ласка? **2.** Зовсім ні! Ми, що померли для гріха, як це знову житимемо в ньому? **3.** Чи ви не знаєте, що ті з нас, що хрестилися в Ісуса Христа, охрестилися і в його смерть? **4.** Тож ми поховані з ним через хрещення в смерть, щоб так, як Христос устав із мертвих славою Батька, так і ми почали ходити в оновленні життя. **5.** Бо якщо ми з'єдналися з ним подібністю до його смерті, то з'єднаємося з ним і подібністю до воскресіння. **6.** Знаємо, що наша стара людина розіп'ялася з ним, щоб знищити гріховне тіло, щоб ми більше не служили гріхові; **7.** бо хто вмер, той виправдався від гріха. **8.** Якщо ми померли з Христом, то віримо, що й житимемо з ним, **9.** знаючи, що Христос, воскреснувши з мертвих, більше не вмирає - смерть над ним більше не панує. **10.** Бо як він помер, то один раз помер для гріха, а як живе, то для Бога живе. **11.** Так само й ви вважайте себе мертвими для гріха і живими для Бога в [нашій Господі] Ісусі Христі. **12.** Хай же гріх не панує у вашому смертному тілі, - щоб не слухалися його пожадливоростей, **13.** не давайте ваших членів гріхові за знаряддя неправедности, - але віддавайте себе Богові, як ожилі з мертвих, а ваші члени - Богові, за зброю праведности. **14.** Хай бо гріх не панує над вами, бо ви не під законом, а під ласкою. **15.** То що, будемо грішити, бо ми не під законом, а під ласкою? Зовсім ні! **16.** Хіба ви не знаєте, що кому піддаєтеся як раби на послух, рабами того ви і є: кого слухаєте, - то або гріха на смерть, або послуху на праведність? **17.** Дякувати Богові, що були ви рабами гріха, але послухали серцем ту науку, якій віддалися. **18.** Звільнившись від гріха, стали ви рабами праведности. **19.** Кажу це по-людському, з огляду на

немічність вашого тіла. Бо як ви віддавали були ваші члени в рабство нечистоті й беззаконню для беззаконня, так тепер віддали ваші члени в рабство праведности - на освячення. **20.** Бо коли ви були рабами гріха, то були вільні від праведности. **21.** Який же плід ви тоді мали? Його ви нині соромитеся, бо його кінець - це смерть. **22.** Нині ж, звільнившись від гріха і ставши рабами Божими, маєте ваш плід - освячення, а кінець - вічне життя. **23.** Бо заплата за гріх - смерть; дар же Божий - то вічне життя в нашій Господі Ісусі Христі.

Глава 7

1. Хіба не знаєте, браття, - а звертаюся до тих, хто знає закон, - що закон панує над людиною, доки вона живе? **2.** Одружена жінка, доки живе її чоловік, прив'язана до нього законом; коли ж помре чоловік, вона звільняється від закону чоловіка. **3.** Тому, доки її чоловік живий, вона стає перелюбницею, якщо стане дружиною іншого чоловіка. Коли ж помре чоловік, вона звільняється від закону і не буде перелюбницею, як стане за дружину іншому чоловікові. **4.** Тому, брати мої, і ви померли для закону тілом Христовим, щоб належати іншому, - тому, що встав із мертвих, - аби принесли ми плід Богові. **5.** Бо коли ми були в тілі, то гріховні пристрасті, що є під законом, діяли в наших членах, щоб чинити плід смерті. **6.** Нині ж ми звільнилися від закону, померли для того, що нас зв'язувало, щоб бути рабами в оновленні духа, а не старості писання. **7.** То що ж скажемо? Що, - закон є гріхом? Зовсім ні! Але я пізнав гріх тільки через закон. Я не знав би злого жадання, якби закон не повелів: Не пожадай. **8.** Гріх же, взявши привід від заповіді, підняв у мені всякі злі пожадання; бо гріх без закону - мертвий. **9.** Я жив колись без закону, а щойно прийшла заповідь, - гріх ожив; **10.** я ж - помер; тому заповідь, дана для життя, спричинила мою смерть. **11.** Бо гріх, спричинений заповіддю, звів мене й умертвив нею. **12.** Отже, закон - святий, а заповідь - теж свята, праведна, добра. **13.** Чи спричинило мою смерть добро? Цілковито ні! Але гріх, щоб і виявитися гріхом, приніс мені смерть добром, щоб гріх став, цілком очевидно, грішним - через заповідь. **14.** Бо знаємо, що закон духовний, а я - тілесний, проданий гріхові. **15.** Бо не розумію, що чиню: роблю не те, що хочу, а те, що ненавиджу. **16.** Коли ж роблю те, чого не хочу, то згоджуюся із законом, що він добрий. **17.** Нині не я це виконую, але гріх, що живе в мені. **18.** Бо знаю, що не живе в мені, тобто в моєму тілі, добро: бажання є в мені, але щоб виконувати це добро, - того не [знаходжу]. **19.** Не роблю того добра, якого хочу, але те зло, якого не хочу, - його роблю. **20.** Якщо ж я роблю те, чого не хочу, то вже не я це роблю, але робить той гріх, що живе в мені. **21.** Отже, я виявляю такий закон: як хочу робити добро, то мені накидається зло. **22.** Насолоджуюся Божим законом - за внутрішньою людиною; **23.** та бачу інший закон у моїх членах, що воює проти закону мого розуму і полонить мене законом гріха, що перебуває в моїх членах. **24.** Несчасна я людина! Хто визволить мене від цього тіла смерті? **25.** Дяка Богові - через нашого Господа Ісуса Христа! Отже, я сам розумом служу Божому законові, а тілом - законові гріха.

Глава 8

1. Тож нема тепер ніякого осуду тим, [які ходять] у Христі Ісусі [не за тілом, а за духом]. **2.** Бо закон духа, життя в Ісусі Христі визволив тебе від закону гріха й смерті. **3.** Бо що було неможливе для закону через неміч тіла, то Бог, пославши свого Сина в подобі гріховного тіла, - в гріху засудив цей гріх у тілі, **4.** щоб виправдання закону виповнилося в нас, що ходимо не за тілом, але за духом. **5.** Бо ті, що є за тілом, думають про тілесне; а ті що, за духом, - про духовне. **6.** Адже тілесне мудрування - то смерть, а думка духа - то життя й мир; **7.** тілесне мудрування - ворожнеча проти Бога, воно не підкоряється Божому законові, та й не може. **8.** І ті, що живуть тілом, Богові догодити не можуть. **9.** Ви живете не тілом, а духом, тому що Божий дух живе у вас. Якщо ж хтось не має Христового духа, той йому не належить. **10.** Коли Христос у вас, то тіло мертво через гріх, але дух живе через праведність. **11.** Якщо дух того, хто воскресив Ісуса з мертвих, живе у вас, то той, хто підняв Христа з мертвих, оживить і ваші мертві тіла тим самим духом, що живе у вас. **12.** Тому, брати, ми не боржники тіла, щоб тілом жити. **13.** Бо якщо живете тілом, - помрете; якщо ж духом умертвляєте тілесні вчинки, - житимете. **14.** Бо всі, що водяться Божим духом, є Божі сини. **15.** Бо ви не одержали духа рабства знову на страх, але одержали Духа синівства, через який кличемо: Авва, Батько! **16.** Сам Дух свідчить нашому духові, що ми є Божими дітьми. **17.** Якщо ж ми діти, то й спадкоємці - спадкоємці Божі, співспадкоємці Христа, якщо лиш з ним терпимо, щоб з ним і прославитися. **18.** Бо я вважаю, що терпіння нинішнього часу нічого не варті супроти майбутньої слави, що має з'явитися в нас. **19.** Усе створене з надією очікує з'явлення Божих синів. **20.** Бо все створене підкорилося марноті не добровільно, а через того, хто його підкорив, сподіваючись, **21.** що саме створіння буде визволене від рабства тління - на свободу слави дітей Божих. **22.** Бо знаємо, що все створіння разом стогне й страждає аж донині. **23.** Та не тільки воно, але й ми самі, маючи зачаток Духа, самі в собі стогнемо, очікуючи всиновлення та викуплення нашого тіла. **24.** Бо ми надією спаслися. Надія ж, яку бачимо, вже не є надією: бо хіба надіється хтось на те, що бачить? **25.** Якщо ж надіємось на те, чого не бачимо, то терпляче очікуємо на нього. **26.** Отак і Дух допомагає нам у наших немочах: бо не знаємо, про що як слід і помолитися; але сам Дух заступається [за нас] невимовними зізданнями. **27.** А той, хто досліджує серця, знає, яка то думка Духа, бо він заступається за святих з Божої волі. **28.** Знаємо ж, що тим, які люблять Бога і які покликані за його передбаченням, все виходить на добро. **29.** Бо яких передбачив, тих наперед і призначив, щоб були вони подібні до образу його Сина, щоб він був первістком серед багатьох братів; **30.** а яких наперед призначив, тих і покликав; а яких покликав, тих і виправдав; а яких виправдав, тих і прославив. **31.** Що ж скажемо на це? Якщо Бог з нами, то хто проти нас? **32.** Той, хто свого Сина не пощадив, а видав його за нас усіх, - то хіба разом з ним не подарує нам усього? **33.** Хто звинувачуватиме Божих обранців? Бог їх виправдує, **34.** а хто засудить? Ісус Христос, який помер, ще й воскрес; який праворуч Бога, - він і заступається за нас! **35.** Хто нас

відлучить від любови Христа? Чи терпіння, чи утиски, чи переслідування, чи голод, чи нагота, чи небезпека, чи меч? **36.** Так, як написано: За тебе нас убивають щодня, ми вважаємо себе за овець, призначених на заріз. **37.** Але в цьому всьому перемагаємо через того нас полюбив. **38.** Бо я пересвідчився, що ні смерть, ні життя, ні ангели, ні влади, ні сили, ні теперішнє, ні майбутнє, **39.** ні висота, ні глибина, ні будь-яке інше створіння не зможе нас відлучити від Божої любови, яка є в нашій Господі Ісусі Христі!

Глава 9

1. Правду кажу в Христі, не вводжу в оману, як свідчить мені моє сумління у Святім Дусі, **2.** що я маю великий смуток і безнастанний біль мого серця! **3.** Бо я бажав би сам бути відлученим від Христа задля моїх братів, моїх рідних за тілом, **4.** тобто ізраїльців, яким належить синівство, слава, заповіді, законодавство, служба, обітниці. **5.** Їхніми є батьки, від них же тілом і Христос, який є Богом над усіма - благословенний на віки, амінь. **6.** Не так воно, щоб Боже слово не збулося. Бо не всі, що від Ізраїля, є Ізраїлем; **7.** і не всі є дітьми Авраама, які з роду його; але: В Ісаакові буде тобі насіння. **8.** Тобто не тілесні діти є Божими дітьми, але діти обітниці вважаються за насіння. **9.** Бо ось яким було слово обітниці: В той час прийду - і буде в Сарри син. **10.** І не тільки це, а й Ревека зачала в той самий час від нашого батька Ісаака. **11.** Ще до їхнього народження, коли вони не зробили ще нічого ні доброго, ні злого, - щоб постанова Божа виявилася у виборі - **12.** не від діл, але від того, хто закликає, - сказано їй, що старший послужить меншому, - **13.** згідно з написаним: Якова я полюбив, а Ісава зненавидів. **14.** Що ж скажемо? Може, в Бога несправедливість? Зовсім ні! **15.** Бо він сказав Мойсеєві: Помилую, кого хочу помилувати, і змилосерджуся, над ким хочу змилосердитися. **16.** Отож, це не залежить ні від того, хто хоче, ані від того, хто біжить, але від Бога, який милує. **17.** Бо Писання каже фараонові: Власне, на те я і поставив тебе, щоб показати на тобі свою силу, щоб прославилося моє ім'я на всій землі. **18.** Отож, кого хоче, - милує, а кого хоче, - робить черствим. **19.** А ти кажеш мені: Чому ще докоряє? Бо хто може противитися його волі? **20.** О людино, хто ти, що сперечаєшся з Богом? Чи скаже витвір своєму Творцеві: Чому зробив ти мене таким? **21.** І чи не має влади гончар над глиною, щоб з того самого місива зробити одну посудину для почесного використання, а другу не для почесного? **22.** Тож Бог, бажаючи показати гнів і виявити свою могутність, щадив з великим терпінням посудини гніву, приготівані на погибель, **23.** щоб виказати багатство своєї слави на посудинах милосердя, які раніше приготував був на славу, **24.** нас, яких прикликав не тільки від юдеїв, а й від поган. **25.** Як і в Осії каже: Назву не мій народ - моїм народом, а нелюбу - улюбленою. **26.** І буде: І на місці, де сказано їм: Ви не є моїм народом, - там будуть названі сини живого Бога. **27.** Ісаїя виголошує про Ізраїль: Хоч буде число синів Ізраїлю, мов пісок у морі, але спасеться останок. **28.** Бо, довершуючи і скорочуючи, Господь виповнить на землі слово [, слово, що скорочене в справедливості]. **29.** Так, як це

передбачав Ісая: Якби Господь Саваот не лишив нам насіння, ми стали б, як Содом, і уподібнилися б до Гомори. **30.** Що ж скажемо? Що погани, які не шукали праведности, досягнули праведність, - ту праведність, що від віри; **31.** а Ізраїль, що шукав закону праведности, не досягнув закону праведности. **32.** Чому? Бо шукали не з віри, але з діл [закону]. Вони спіткнулися об камінь спотикання, **33.** як ото написано: Ось, кладу на Сіоні камінь спотикання та скелю спокуси, і хто вірить у нього, не буде посоромлений.

Глава 10

1. Браття, бажання мого серця і молитва до Бога - за них, на спасіння. **2.** Свідчу їм, що мають Божу ревність, але не з розуму. **3.** Бо, не розуміючи Божої справедливості і силкуючись поставити власну справедливість, - не підкорилися Божій справедливості. **4.** Бо Христос - це повнота закону на виправдання кожного, хто вірує. **5.** Мойсей пише про ту праведність, що від закону, - що людина, яка виконає його, житиме ним. **6.** А про праведність, що від віри, говорить таке: Не кажи у своєму серці: Хто вийде на небо? - значить Христа звести; **7.** або: Хто зійде в безодню?, - значить Христа з мертвих підняти. **8.** А що каже [Писання]? Близько до тебе слово, воно в твоїх устах і в твоєму серці, тобто слово віри, яке проповідуємо. **9.** Якщо визнаєш своїми вустами Ісуса Господа і повіриш у своєму серці, що Бог підняв його з мертвих, - спасешся. **10.** Бо серцем віруємо для праведності, а вустами сповідуємо для спасіння. **11.** Писання каже: Кожний, хто вірить у нього, не буде посоромлений. **12.** Нема різниці між юдеєм і греком, - один Бог для всіх, щедрий для всіх, хто його кличе. **13.** Бо кожний, хто лише прикличе ім'я Господнє - спасеться. **14.** Але як прикличуть того, в якого не повірили? Як повірять в того, про якого не чули? Як почують без проповідника? **15.** Як будуть проповідувати, якщо не будуть послані? Так, як написано: Які гарні ноги благовісників [миру, благовісників] добра. **16.** Але не всі послушали добру вістку. Ісая каже: Господи, хто повірив тому, що чув від нас? **17.** Тому віра - від слухання, слухання ж - через слово Христове. **18.** Але кажу: Чи не чули? Отож: По всій землі рознеслося їхнє звіщення, і їхні слова - до кінців Всесвіту. **19.** І ще кажу: Чи Ізраїль не знав? Першим говорить Мойсей: Я роздражню вас не народом, народом нерозумним розгніваю вас. **20.** Ісая сміливо каже: Знайшли мене ті, які мене не шукали; відкрився я тим, що про мене не розпитували. **21.** А до Ізраїлю говорить: Увесь день простягав я свої руки до непокірливого народу, який нарікає.

Глава 11

1. Отож, я запитую: Чи відкинув Бог свій народ? Цілковито ні! Бо і я ізраїлець, з насіння Авраама, з племені Веніямина. **2.** Не відкинув Бог свого народу, який знав і раніше. Хіба не знаєте, що Писання каже про Іллю, як він просить Богові на Ізраїля: **3.** Господи, повбивали твоїх пророків, порозбивали твої вівтарі, а я залишився сам, і шукають моєї душі? **4.** І що ж каже йому Божа відповідь? - Лишив я собі сім тисяч чоловіків, які не схиляли коліно перед Ваалом. **5.** Так само і

тепер лишилася решта - за вибором ласки. **6.** Якщо ж за ласкою, то не за вчинками, бо тоді ласка вже не була б ласкою. [А коли із вчинків, то це вже не ласка, інакше вчинок уже не вчинок]. **7.** Що ж? Того, що шукає Ізраїль, він не одержав, а вибрані одержали; інші ж затверділи, **8.** як ото написано: Наслав на них Бог духа затьмарення: очі, щоб не бачили, вуха, щоб не чули, - аж до нинішнього дня. **9.** І Давид каже: Хай буде їхня пожива сильцем, пасткою і спокусою - на відплату їм. **10.** Хай затемніють їхні очі, щоб не бачили, і хай їхня спина завжди буде зігнута! **11.** Отож, запитую: Чи спіткнулися вони, щоб упасти? Зовсім ні! Бо через їхнє падіння буде спасіння поганам, щоб їх самих роздразнити. **12.** Якщо ж їхнє падіння є набутком для світу, а їхній занепад - багатство для поган, то наскільки більшою була б їхня повнота! **13.** Кажу вам, поганам: Оскільки я є апостолом для поган, прославляю моє служіння; **14.** може, цим роздразню своїх кривих за тілом і спасу кого з них. **15.** Бо коли їхнє відкинення є примиренням для світу, то чим же є їхнє прийняття, як не життям із мертвих? **16.** Коли розчин святий, то й тісто святе; а коли корінь святий, то й гілля святе. **17.** Коли ж деякі з гілок відломилися, а ти, бувши дикою оливкою, прищепився до них і живишся з кореня та соку оливки, **18.** то не хвалися перед гілками. Якщо ж хвалишся, то пам'ятай, що не ти корінь носиш, але корінь носить тебе. **19.** Скажеш: Галузки відломлено, щоб я прищепився. **20.** Гаразд. Вони відломилися через невірство, а ти тримаєшся вірою. Не величайся, але бійся. **21.** Бо коли Бог не пожалів природних галузок, то він і тебе не пощадить. **22.** Отже, споглядай Божу ласку і суворість: на тих, що відпали, - суворість, а на тебе - Божя ласка, якщо залишатимешся в ласці; якщо ж ні, то будеш відрубаним. **23.** Та й вони, якщо не залишаться в невірстві, будуть прищеплені, бо Бог має силу їх знову прищепити. **24.** Бо коли ти, відтятий від оливки, дикої за своєю природою, був проти природи прищеплений до доброї оливки, - то настільки більш ті, що згідно з природою будуть прищеплені до власної оливки? **25.** Бо не хочу, братове, щоб ви не знали цієї таємниці, - аби не були ви високої думки про себе, - що часткове очерствіння на Ізраїль сталося доти, доки не ввійде повнота поган, **26.** відтак увесь Ізраїль врятується, як написано: Визволитель прийде з Сіона, відверне безбожність від Якова. **27.** І ось їм від мене завіт, коли заберу їхні гріхи. **28.** Згідно з благовістям, вони вороги задля вас; а згідно з обранням, - улюблені задля батьків. **29.** Адже Божі дарування і покликання не скасовуються. **30.** Бо як ви колись не корились Богові, а тепер помилувані через їхній непослух, **31.** так і вони нині спротивилися задля милосердя над вами, щоб і самі були помилувані. **32.** Бо замкнув Бог усіх у непослух, щоб усіх помилувати. **33.** О, глибино багатства, премудрости, розуму Божого! Які незбагненні його присуди і недосліджені його дороги! **34.** Бо хто пізнав розум Господній? Або хто був дорадником йому? **35.** Або хто дав йому раніше, щоб воно було віддане? **36.** Бо все з нього, через нього і для нього! Йому слава навіки. Амінь.

Глава 12

1. Тож благаю вас, братове, з Божого милосердя: принесіть ваші тіла як живу, святу, приємну Богові жертву, - як ваше служіння розумом. **2.** І не пристосовуйтеся до цього віку, але перетворюйтеся оновленням [вашого] розуму, щоб переконалися ви, якою є Божа воля, - що добром, що миле, що досконале. **3.** Кажу кожному з вас даною мені ласкою: не думати про себе більше, ніж належить думати, але думати скромно, згідно з мірою віри, якою Бог кожного наділив. **4.** Бо як в одному тілі маємо багато членів, а всі члени виконують не однакові дії, **5.** так само й ми, будучи численними, є одним тілом у Христі, а окремо ми один для одного є членами. **6.** Маємо різноманітні дари, згідно з даною нам ласкою: якщо пророцтво, то виконуймо його згідно з величиною віри; **7.** якщо служіння, - служімо; якщо навчання, - навчаймо; **8.** якщо втішання, - втішаймо; хто подає, - давай у простоті, хто керує, - керуй з ревністю, хто милосердиться, - хай робить це з привітністю. **9.** Любов - не лицемірна. Ненавидьте зло, шукайте добра, **10.** любіть один одного по-братерському; в пошані один одного випереджайте; **11.** у старанні не лінуйтеся, духом палайте, Господеві служіть, **12.** радійте надією, в горі будьте терплячі, перебувайте в молитві; **13.** беріть участь у потребах святих, дотримуйтесь гостинности. **14.** Благословляйте тих, що переслідують вас, - благословляйте, а не проклинайте. **15.** Радійте з тими, що радіють, і плачте з тими, що плачуть. **16.** Тримайтесь між собою однієї думки, не будьте зарозумілими, схиляйтесь до лагідних. Не вважайте себе замудрими. **17.** Нікому не платіть злом за зло, дбайте про добро перед всіма людьми. **18.** Якщо це можливо, і коли це залежатиме від вас, - живіть з усіма людьми в мирі. **19.** Не мстіться за себе, улюблені, але дайте місце гніву, як написано: В моїй владі є помста, - і я віддам, каже Господь. **20.** Якщо твій ворог голодний, - нагодуй його; якщо спраглий, - дай йому пити; роблячи це, ти згортаєш йому на голову палаюче вугілля. **21.** Не дайся, щоб зло перемогло тебе, але перемагай зло добром!

Глава 13

1. Кожна людина хай кориться вищій владі, бо нема влади, яка не була б від Бога; існуючі [влади] встановлені Богом. **2.** Хто противиться владі, противиться Божій постанові; хто противиться - накликає на себе осуд. **3.** Володарі страшні не для добрих діл, а для злих. Хочеш не боятися влади? Роби добро - і матимеш від неї похвалу. **4.** Володар - Божий слуга, він тобі на добро. Якщо зло робиш, бійся: бо не даремно він меча носить. Він є Божим слугою і мстить у гніві тому, хто чинить зло. **5.** Йому треба коритися не тільки через гнів, а й заради сумління. **6.** Тому ви й податки платите, - бо вони слуги Божі саме на це. **7.** Дайте всім належне: кому податок - податок, кому мито - мито, кому страх - страх, кому пошану - пошану. **8.** Нікому ні в чому не будьте винними, за винятком любови один до одного. Адже хто любить іншого, той виконав закон. **9.** Тоді не чинитимеш перелюбу, не вб'єш, не вкрадеш, не пожадатимеш чужого. Усі інші заповіді містяться в цьому слові: Полюбиш ближнього свого, як самого себе. **10.** Любов до ближнього зла не чинить;

тож любов - це виконання закону. **11.** І це тому, що знаєте час, коли пора вже нам від сну прокинутися. Бо тепер ближче до нас спасіння, ніж тоді, коли ми повірили. **12.** Ніч минула, день наблизився; тож відкиньмо діла темряви, зодягнімось у зброю світла. **13.** Як у день, живімо доброчесно - не в гульні та пияцтві, не в розпусті й розбещеності, не в сварках і заздрощах; **14.** але зодягніться Господом Ісусом Христом і турботу про тіло не перетворюйте на пожадливість.

Глава 14

1. Слабкого у вірі підтримуйте без суперечок про погляди. **2.** Бо один вірить, що можна все їсти, а слабкий їсть городину. **3.** Хто їсть, хай не зневажає того, хто не їсть. А хто не їсть, хай не засуджує того, хто їсть, - бо Бог і його прийняв. **4.** Хто ти такий, що судиш чужого раба? Перед своїм паном він стоїть або падає. Але він вистоїть, бо Бог має силу поставити його. **5.** Хтось відрізняє один день від другого, інший же вважає всі дні однаковими. Нехай кожний по-своєму тримається власного переконання. **6.** Хто розрізняє дні, - для Господа розрізняє. [І хто не розрізняє днів, - для Господа не розрізняє]. Хто їсть, - для Господа їсть, бо дякує Богові. А хто не їсть, - для Господа не їсть, і дякує Богові. **7.** Бо ніхто з нас не живе сам для себе, і ніхто сам для себе не вмирає. **8.** Якщо живемо, - для Господа живемо; якщо вмираємо, - для Господа вмираємо. Отже, чи живемо, чи вмираємо, - ми є Господні! **9.** Бо Христос тому й помер [і воскрес], і ожив, щоб володіти і мертвими, й живими. **10.** Ти чому засуджуєш свого брата? А ти чому зневажаєш свого брата? Адже всі станемо перед Божим судом, **11.** як ото написано: Я живу, - каже Господь, - і схилиться кожне коліно переді мною, і визнає Бога кожен язик! **12.** Тому кожний з нас сам за себе дасть відповідь Богові. **13.** Отже, не осуджуймо більше один одного, але радше судімо про те, щоб не покласти братові спотикання чи спокусу. **14.** Я знаю і певний у Христі Ісусі, що нема нічого нечистого самого в собі; тільки тому, хто вважає щось нечистим, - ото воно і є нечисте. **15.** Бо якщо через їжу твій брат стурбований, то ти вже не за любов'ю живеш, - не губи своєю їжею того, за кого Христос помер. **16.** Нехай ваше добре не зневажається. **17.** Бо Царство Боже - це не їжа, не питво, а праведність, мир, радість у Святім Дусі. **18.** Хто цим служить Христові, той і Богові милий, і людьми шанований. **19.** Тому піклуймося про мир і про те, що йде на упорядкування один одному. **20.** Не руйнуй Божого діла задля їжі. Бо все чисте, але лихо тій людині, яка їсть на спокусу. **21.** Добре не їсти м'яса, не пити вина, - не робити нічого, через що твій брат спотикається, [або спокушується, або слабне]. **22.** Ти маєш віру? Май її для себе самого перед Богом. Блаженний той, хто не засуджує себе за те, в чому випробовується. **23.** А хто сумнівається, коли їсть, - піддається судові, бо робить це не з віри. А все, що не з віри, є гріхом.

Глава 15

1. Треба, щоб ми, сильні, носили немочі слабких і не догоджали собі. **2.** Кожний з нас хай догоджає ближньому - для його добра, для розбудови. **3.** Бо й Христос не догоджав собі, але, як

ото написано: Наруга тих, що зневажали тебе, впала на мене. **4.** А все, що раніше було написано, написано для нашого навчання, щоб через терпіння і утіху Писання ми мали надію. **5.** Бог терпіння і утіхи хай дасть вам бути однодумними між собою - в Христі Ісусі, **6.** щоб однодушно, одними вустами ви славили Бога й Батька Господа нашого Ісуса Христа. **7.** Тому приймайте один одного, як і Христос прийняв вас до Божої слави. **8.** Кажу, що Христос став служителем обрізаних - за Божою правдою, щоб підтвердити обітниці батьків, **9.** а погани щоб прославляли Бога за його милосердя, як ото написано: Тому прославлятиму тебе між поганями і оспівуватиму ім'я твоє. **10.** І ще каже: Тіштеся, погани, з його народом. **11.** І знову: Хваліть Господа, всі погани, хваліть його, всі народи. **12.** А Ісаї каже: Буде корінь Єсея, який стане панувати над поганями, - і на нього погани надіятимуться. **13.** Бог же надії хай наповнить вас усякою радістю і миром у вірі, щоб ви збагатилися надією, силою Святого Духа. **14.** Певний я, мої брати, за вас, що ви сповнені доброти, сповнені всякого знання, і можете інших навчити. **15.** Писав я вам сміливіше, [брати], мов нагадуючи вам за ласкою, даною мені від Бога, **16.** щоб я був служителем Ісуса Христа між поганями, виконуючи священну службу Божого благовістя, щоб жертва від поган була милою, освяченою Святим Духом. **17.** Тож маю я чим похвалитися в Христі Ісусі щодо Божих речей; **18.** бо не смію говорити про те, чого не вчинив Христос через мене в наверненні поган - словом і ділом, **19.** силою знамень і чуд, силою Божого Духа; отож, я від Єрусалима та його околиць і аж до Ілірика сповнив Христове благовістя. **20.** До того ж старався благовістити не там, де вже було відоме ім'я Христа, щоб не будувати на чужій основі; **21.** але так, як ото написано: Ті, кому не сповіщено про нього, побачать, і ті, які не почули, зрозуміють. **22.** Багато разів мені було перешкоджено прийти до вас. **23.** Нині ж, не маючи більше місця в цих землях, але вже багато років маючи бажання прийти до вас, **24.** [я прийду до вас] щойно під час подорожі до Іспанії. Надіюся побачити вас під час подорожі і що ви супроводжуватимете мене туди після того, коли раніше почасти натішуся вами. **25.** Нині ж я їду до Єрусалима, щоб послужити святим. **26.** Бо Македонія і Ахія зволили зробити якийсь збір для вбогих святих, що живуть у Єрусалимі. **27.** Зволили, бо є їхніми боржниками. Адже якщо погани стали співучасниками в їхніх духовних справах, то повинні і в тілесних послужити їм. **28.** Щойно це зроблю і вручу їм цей плід, то піду через ваші місця до Іспанії. **29.** Певен, що коли прийду до вас, то прийду в повноті благословення [доброї вістки] Христової. **30.** Благаю вас, братове, нашим Господом Ісусом Христом і любов'ю Духа, - допомагайте мені в молитвах за мене до Бога, **31.** щоб визволитися мені від невірних у Юдеї і щоб моя служба в Єрусалимі була мила святим; **32.** щоб з Божої волі, з радістю прийти до вас, [і] щоб відпочив я з вами. **33.** Бог миру хай буде з усіма вами. Амінь.

Глава 16

1. Поручаю вам нашу сестру Фиву, служебницю церкви в Кенхреях, 2. щоб ви її прийняли в Господі, як личить святим, і допомагайте їй у тій справі, в якій вона від вас потребуватиме, бо й вона була опікункою багатьом і мені самому. 3. Вітайте Прискилу й Акилу - моїх помічників у Ісусі Христі, 4. які за мою душу свої голови клали; не тільки я їм дякую, але й усі церкви поган, 5. і їхню домашню церкву. Вітайте улюбленого мого Епенета, який є первістком Азії для Христа. 6. Вітайте Марію, яка багато потрудилася для вас. 7. Вітайте Андроника та Юнію - родичів та співв'язнів моїх, що славні вони між апостолами; які раніше від мене повірили в Христа. 8. Вітайте Амплія мого улюбленого в Господі. 9. Вітайте Урбана - нашого помічника в Христі, та улюбленого мого Стахія. 10. Вітайте Апелеса, випробуваного в Христі. Вітайте тих, що з дому Аристовула. 11. Вітайте мого родича Іродіона. Вітайте Наркисових, що в Господі. 12. Вітайте Трифену й Трифосу, що потрудилися в Господі. Вітайте улюблену Персиду, яка багато потрудилася в Господі. 13. Вітайте Руфа, вибраного в Господі, і матір його та мою. 14. Вітайте Асинкрита, Флегонта, Ерма, Патрова, Ермію і тих братів, що з ними. 15. Вітайте Філолога та Юлію, Нирея та його сестру, Олимпа і всіх святих, що з ними. 16. Вітайте один одного святим поцілунком. Усі Христові церкви вас вітають! 17. Благаю вас, братове, остерігайтеся тих, що ширять незгоди і спокуси, - всупереч ученню, яке ви опанували; уникайте їх, 18. бо вони не служать нашому Господеві Христові, але своєму животові, і милими ласкавими словами обдурюють серця простодушних. 19. Ваша слухняність дійшла до всіх. Радію за вас, але хочу, щоб ви були мудрими в доброму, непорочними - в злому. 20. Бог миру незабаром розітре сатану під ваші ноги. Благодать Господа нашого Ісуса [Христа] нехай буде з вами! Амінь. 21. Вітає вас мій помічник Тимофій, і Лукій, і Ясон, і Сосипатер, мої родичі. 22. Вітаю вас у Господі і я, Тертій, що написав це послання. 23. Вітає вас Гай - гостинний для мене і для всієї церкви. Вітає вас міський скарбник Ераст і брат Кварт. 24. [Благодать нашого Господа Ісуса Христа нехай буде з усіма вами, амінь]. 25. Тому, хто може вас зміцнити - за моїм благовістям і проповіддю Ісуса Христа, - після об'явлення тайни, яка споконвіку замовчувалася, 26. а нині об'явлена через пророчі Писання, за наказом вічного Бога і розголошена для поширення віри між усіма народами, 27. - єдиному премудрому Богові, через Ісуса Христа, слава навіки! Амінь.

Біблія

Новий переклад

Новий переклад УБТ Рафаїла Турконяка (1997-2007)

Українське біблійне товариство

Рафаїл Павлович Турконяк, 1997-2007

Форматований текст з виділенням слів Ісуса